

Streszczenie w języku polskim

Obszar poradziecki zajmuje szczególne miejsce w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej. Jej głównym celem jest pogłębienie współpracy z byłymi republikami związkowymi zarówno w wymiarze dwustronnym poprzez zacieśnienie kontaktów politycznych i rozwój stosunków gospodarczo-handlowych, jak i na płaszczyźnie wielostronnej w ramach ustanowionych struktur integracyjnych (np. Wspólnoty Niepodległych Państw oraz Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej). Dążąc do jego osiągnięcia, a tym samym wzmocnienia własnej pozycji w regionie, władze Rosji odwołują się do różnego rodzaju instrumentów, m.in. środków wywierania nacisku (takich jak podwyższanie cen gazu czy użycie siły militarnej). W największym stopniu narzędzia te mają zastosowanie do tych krajów, które wyrażają chęć pogłębienia integracji europejskiej. Po rozszerzeniu w 2004 r. Unia Europejska coraz większą uwagę zaczęła zwracać na potrzebę zacieśnienia współpracy z państwami sąsiedzkimi, wspierając w nich reformy wewnętrzne i jednocześnie dążąc do wzmocnienia bezpieczeństwa europejskiego. W tym celu została ustanowiona Europejska Polityka Sąsiedztwa, natomiast później powstał program Partnerstwa Wschodniego skierowany do takich państw, jak Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia i Ukraina. Głównym jego celem jest zintensyfikowanie współpracy między UE a tymi państwami m.in. poprzez zawarcie umów stowarzyszeniowych obejmujących strefy wolnego handlu. W związku z tym powstaje pytanie o stanowisko Federacji Rosyjskiej, uznającej obszar poradziecki za priorytetowy kierunek polityki zagranicznej wobec zbliżenia wspomnianych państw z UE. Przeprowadzona analiza pozwala stwierdzić, że władze Rosji – kierując się realistycznymi celami polegającymi na utrzymaniu kontroli nad obszarem poradzieckim – postrzegają wschodni wymiar Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, a przede wszystkim zawarcie między UE a Ukrainą, Gruzją i Mołdawią umów stowarzyszeniowych i ustanowienie stref wolnego handlu, jako zagrożenie dla własnych interesów w regionie.